

ALEXANDER FAYNBERG IJODIDA XOTIRA VA NOSTALGIYA MOTIVLARINING POETIK TALQINI

Abdishukurova Jasmina Dilshod qizi
jasminaabdishukurova2108@gmail.com

Xorijiy til va adabiyot fakulteti,
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, Toshkent, O'zbekiston
<https://doi.org/10.5281/zenodo.18955958>

Annotatsiya.

Ushbu maqolada Alexander Faynberg ijodida xotira va nostalgiya motivlarining poetik talqini tahlil qilinadi. Shoir lirikasida o'tgan hayot manzaralari, bolalik xotiralari, vaqtning o'tkinchiligi va inson ruhiyatidagi sog'inch tuyg'ulari badiiy obrazlar orqali ifodalangan. Tadqiqotda Faynberg she'riyatida xotira fenomeni nafaqat individual tajriba, balki madaniy va estetik qadriyat sifatida namoyon bo'lishi ko'rsatib beriladi. Maqolada shoirning poetik uslubi, metaforik tasvirlari hamda nostalgiya motivlarining falsafiy mazmuni tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar:

Alexander Faynberg, xotira, nostalgiya, lirika, poetik obraz, vaqt konsepsiyasi, falsafiy she'riyat.

Annotation.

This article analyzes the poetic interpretation of memory and nostalgia in the works of Alexander Faynberg. The research focuses on the artistic representation of past experiences, childhood memories, and the emotional feeling of longing in the poet's lyrical works. In Faynberg's poetry, memory functions not only as a recollection of the past but also as an important philosophical category connected with the concept of time and human existence. The article examines the poet's artistic style, metaphorical imagery, and emotional tone that help convey nostalgic feelings and reflections about life. It is concluded that memory and nostalgia serve as significant poetic motifs that enrich the philosophical depth and aesthetic value of Faynberg's lyrical heritage.

Keywords:

Alexander Faynberg, memory, nostalgia, lyrical poetry, poetic imagery, philosophy of time, modern poetry.

Аннотация.

В данной статье рассматривается поэтическая интерпретация мотивов памяти и ностальгии в творчестве Alexander Faynberg. Анализируются художественные особенности изображения воспоминаний о прошлом, детских впечатлений и чувства тоски по ушедшим временам в лирике поэта. В поэзии Файнберга память выступает не только как воспоминание о прошлом, но и как философская категория, связанная с проблемой времени и человеческого существования. В статье рассматриваются художественные средства, метафоры и эмоциональная выразительность, позволяющие раскрыть ностальгические мотивы в его произведениях. Делается вывод о том, что мотивы памяти и ностальгии играют важную роль в формировании философской глубины и эстетической ценности лирики поэта.

Ключевые слова:

Александр Файнберг, память, ностальгия, лирика, художественный образ, философия времени.

Kirish.

Adabiyot inson ruhiy olamini aks ettiruvchi muhim san'at turlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, lirika inson qalbidagi nozik kechinmalarni ifodalash imkoniyatiga ega bo'lgan janr sifatida alohida ahamiyatga ega. Zamonaviy she'riyatda xotira va nostalgiya motivlari insonning o'tgan hayotiga bo'lgan munosabatini ifodalashda muhim poetik vosita bo'lib xizmat qiladi.

Shu jihatdan Alexander Faynberg ijodi alohida e'tiborga loyiqdir. Shoir o'z she'rlarida insonning o'tgan hayotiga qaytishi, bolalik xotiralarini, yoshlik davri, yo'qotilgan lahzalar va vaqtning o'tkinchiligi haqida chuqur falsafiy mulohazalar yuritadi. Uning lirikasida xotira inson ruhiyatining muhim tarkibiy qismi sifatida tasvirlanadi.

Faynberg she'riyatida nostalgiya motivlari ko'pincha sokin, mulohazali ohangda ifodalanadi. Bu holat shoirning poetik tafakkuri va estetik qarashlari bilan chambarchas bog'liq. Shu sababli uning ijodida xotira va sog'inch obrazlari nafaqat shaxsiy tajriba, balki umumiy insoniy tuyg'ular sifatida namoyon bo'ladi.

Asosiy qism.

Xotira motivining badiiy talqini.

Faynberg lirikasida xotira motivi muhim badiiy vositalardan biri hisoblanadi. Shoir ko'pincha o'tgan hayot manzaralarini tasvirlash orqali inson ruhiyatidagi chuqur kechinmalarni ochib beradi. Xotira uning she'rlarida vaqt va hayot o'rtasidagi bog'liqlikni anglash vositasiga aylanadi.

Shoirning ko'plab she'rlarida bolalik xotiralarini alohida o'rin egallaydi. Bolalik – inson hayotining eng beg'ubor davri sifatida tasvirlanadi. Bu davrga bo'lgan sog'inch shoir she'rlarida poetik tasvirlar orqali ifodalanadi. Bolalik manzaralari ko'pincha tabiat tasvirlari, ko'cha yoki uy manzaralari bilan uyg'un holda beriladi.

Bundan tashqari, xotira motivi shoir she'riyatida vaqtning o'tkinchiligi haqidagi falsafiy mulohazalarni ifodalashga xizmat qiladi. O'tgan lahzalar qaytib kelmasligi insonni hayotning har bir daqiqasini qadrlashga undaydi. Shu sababli Faynberg she'rlarida xotira nafaqat o'tgan hayotni eslash, balki hayot mazmunini anglash vositasi sifatida namoyon bo'ladi.

Nostalgiya motivining estetik mazmuni

Faynberg ijodida nostalgiya motivi xotira bilan uzviy bog'liq. Nostalgiya – bu insonning o'tgan hayotiga bo'lgan sog'inch va ma'naviy ehtiyojini ifodalovchi tuyg'udir. Shoir she'rlarida bu tuyg'u ko'pincha sokin lirizm orqali tasvirlanadi.

Shoir uchun nostalgiya faqat o'tgan kunlarga qaytish istagi emas, balki insonning o'z hayot yo'lini anglash jarayonidir. O'tgan lahzalar haqidagi xotiralar insonni mulohazaga chorlaydi. Shu sababli Faynberg she'rlarida nostalgiya motivi chuqur falsafiy mazmunga ega.

Nostalgiya obrazlari ko'pincha vaqt, tabiat yoki shahar manzaralari bilan bog'liq holda tasvirlanadi. Masalan, eski ko'chalar, bolalikdagi joylar yoki unutilgan manzaralar shoir lirikasida sog'inch ramzi sifatida namoyon bo'ladi. Bu tasvirlar o'quvchida ham o'z xotiralarini eslash hissini uyg'otadi.

Poetik uslub va badiiy vositalar

Faynberg she'riyatining o'ziga xos jihatlaridan biri – uning poetik tilidagi samimiylik va sodda ifodadir. Shoir murakkab falsafiy fikrlarni ham sodda, ammo ta'sirchan badiiy obrazlar orqali ifodalaydi. Bu esa uning she'rlarini o'quvchi uchun yanada yaqin va tushunarli qiladi.

Shoir ko'pincha metafora, ramz va poetik kontrastlardan foydalanadi. Masalan, vaqt oqimi daryo yoki shamol obrazlari orqali tasvirlanadi. Bu obrazlar xotira va nostalgiya motivlarining badiiy ifodasini kuchaytiradi.

Bundan tashqari, shoir she'rlarida emotsional ohang muhim o'rin tutadi. Lirik kayfiyat orqali xotira va sog'inch tuyg'ulari yanada chuqurroq ifodalanadi. Natijada shoir lirikasida xotira va nostalgiya motivlari badiiy-estetik qiymatga ega poetik obrazlarga aylanadi.

Xotira va nostalgiya motivlarining falsafiy talqini

Faynberg ijodida xotira va nostalgiya motivlari faqat hissiy tuyg'ular emas, balki falsafiy mazmunga ega tushunchalar sifatida ham namoyon bo'ladi. Shoir vaqt va inson hayoti o'rtasidagi murakkab munosabatni aynan shu motivlar orqali ochib beradi.

Inson hayoti o'tkinchi bo'lsa-da, xotiralar orqali u ma'naviy davomiylik kasb etadi. Shu jihatdan xotira inson shaxsiyatining muhim qismi sifatida talqin qilinadi. Faynberg she'riyatida bu g'oya ko'pincha hayotiy manzaralar orqali ifodalanadi.

Shoirning falsafiy qarashlariga ko'ra, inson o'z o'tmishini unutmasligi kerak. O'tmish insonni shakllantiradi va uning hayotiy tajribasini boyitadi. Shu sababli xotira va nostalgiya motivlari shoir lirikasida insoniylik va ma'naviylik ramzi sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa.

Xulosa qilib aytganda, Alexander Faynberg ijodida xotira va nostalgiya motivlari muhim poetik va falsafiy ahamiyatga ega. Shoir o'tgan hayot manzaralarini tasvirlash orqali inson ruhiyatining nozik kechinmalarini ochib beradi.

Faynberg she'riyatida xotira motivi inson hayotining mazmunini anglash vositasi sifatida namoyon bo'lsa, nostalgiya motivi esa o'tgan lahzalarga bo'lgan sog'inch va mulohaza tuyg'ularini ifodalaydi. Ushbu motivlar shoir lirikasining estetik va falsafiy mazmunini boyitadi.

Natijada Faynberg ijodi zamonaviy she'riyatda inson ruhiyatini chuqur aks ettirgan muhim badiiy hodisa sifatida namoyon bo'ladi. Shoirning poetik merosi xotira va vaqt o'rtasidagi murakkab munosabatni anglashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Alexander Faynberg. Tanlangan she'rlar. – Toshkent: Adabiyot va san'at nashriyoti.
2. Karimov N. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. – Toshkent: O'zbekiston, 2015.
3. Quronov D. Adabiyotshunoslik nazariyasi. – Toshkent: Akademnashr, 2018.
4. Yo'ldoshev Q. Badiiy asarni tahlil qilish asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2016.
5. Rahmonov N. Zamonaviy o'zbek she'riyati tadqiqotlari. – Toshkent, 2019.
6. Baratov S. Adabiy jarayon va poetik tafakkur. – Toshkent: Fan, 2017.